

การปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1*

วารสารณ์ จอมดวง**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 รวมถึงศึกษาข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ใช้วิธีวิจัยเอกสาร และวิธีวิจัยสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่าง 6 คน ผลการวิจัยพบ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไม่เหมาะสม ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 คือ บุคลากรขาดความรู้ การจัดเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานไม่ตรงตามกรอบไม่มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและควรจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1

บทนำ

เนื่องจากมีคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์ในปีหนึ่งๆ เป็นจำนวนมาก และนับวันจะเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ และในขณะนั้นศาลอุทธรณ์ซึ่งมีอำนาจพิจารณาคดีมีเพียงศาลเดียว โดยมีเขตศาลครอบคลุมทั่วราชอาณาจักรและตั้งอยู่กรุงเทพมหานคร จึงทำให้ไม่สามารถพิจารณาพิพากษาคดีค้างคั่งค้างอยู่เป็นจำนวนมากได้เสร็จในเวลาอันรวดเร็ว สมควรจัดตั้งศาลอุทธรณ์ภาคขึ้นตามภูมิภาคต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์ภาค พ.ศ. 2532 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวน ที่ตั้ง เขตศาล และวันเปิดทำการของศาลอุทธรณ์ภาค พ.ศ.

*บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระเรื่อง การปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1

**นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2532 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาคต่างๆ มีสำนักอำนวยการประจำศาลเป็นหน่วยงานธุรการ โดยสำนักอำนวยการประจำศาล ได้แบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ ส่วนช่วยอำนวยการ ส่วนคดี ส่วนคำสั่งคำร้อง ส่วนคำพิพากษา ส่วนนิติการ และส่วนคลัง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปรับปรุงการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนคลัง สังกัดศาลอุทธรณ์ภาค 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 จำนวน 6 คน ประกอบด้วย ข้าราชการกลุ่มงานพัสดุ รักษาความปลอดภัย อาคารสถานที่ และยานพาหนะ จำนวน 3 คน และกลุ่มงานการเงิน บัญชีและงบประมาณ จำนวน 3 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของส่วนคลัง สังกัดศาลอุทธรณ์ภาค 1
2. ทำให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1
4. ผลของการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทิพาวดี เมฆสุวรรณ (อ้างถึงใน สุชาติดา กาญจนนิมมาน, 2541, หน้า 12-13) กล่าวถึงประสิทธิภาพในระบบราชการว่ามีความหมายรวมถึงผลผลิตภาพและประสิทธิภาพ โดยประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่วัดได้หลายมิติตามแต่วัตถุประสงค์ที่ต้องการพิจารณา คือ

1. ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิต (input) ได้แก่ การใช้ทรัพยากร ทั้งเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด
2. ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการบริหาร (Process) ได้แก่ การทำงานที่ถูกต้อง ได้มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคนิคที่สะดวกกว่าเดิม
3. ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพเกิด ประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ท้นเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและบริการ เป็นที่พอใจของลูกค้าหรือผู้มารับบริการ

ศิวรยา พัฒนโกศัย (2545) ศึกษาเรื่องการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ พยาบาล:กรณีศึกษาแผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลตำรวจ พบว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของพยาบาลประจำการ แผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลตำรวจ อยู่ในระดับสูงซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพล กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการฯ คือ สถานภาพส่วนบุคคลในด้าน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระดับชั้นยศ ระดับเงินเดือน และหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงาน

พิพัฒน์ จตุรโกมล (2547) ศึกษาเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่สืบสวน ศึกษาเฉพาะกรณี กองบังคับการตำรวจนครบาลที่ 9 พบว่า ระดับประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานสืบสวนของเจ้าหน้าที่สืบสวนของกองบังคับการ 9 อยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสืบสวนของเจ้าหน้าที่สืบสวนกองบังคับการ ตำรวจนครบาล 9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ ความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สืบสวน สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูล และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัย 2 วิธีในการดำเนินการวิจัย ได้แก่

1. วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การศึกษาจากข้อมูลที่มีการบันทึกไว้ แล้วโดยผู้อื่นโดยการเก็บข้อมูลจากเอกสารกฎหมายที่เกี่ยวข้องและศึกษาจากตำรา บทความ ทางวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์

2. วิธีวิจัยสนาม มีสาระสำคัญดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการส่วนคลัง สังกัดศาลอุทธรณ์ภาค 1 จำนวน 8 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive) จากข้าราชการที่ปฏิบัติงาน ในส่วนคลัง สังกัดศาลอุทธรณ์ภาค 1 ซึ่งเป็นข้าราชการทั้งหมด จำนวน 6 คน แบ่งเป็นกลุ่ม งาน

พัสดุ รักษาความปลอดภัย อาคารสถานที่ และยานพาหนะ จำนวน 3 คน และกลุ่มงานการเงิน บัญชีและงบประมาณ จำนวน 3 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้วโดยผู้อื่น โดยการเก็บข้อมูลจากเอกสารกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจากตำรา บทความทางวิชาการ รายงาน การวิจัย วิทยานิพนธ์ และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ เป็นการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นไว้เรียบร้อยแล้ว

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยสนาม (Field Research) ด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ มาตรฐาน และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอิงกรอบแนวคิดทฤษฎี

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไม่เหมาะสม เนื่องจากหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคนไม่ตรงตามสมรรถนะของแต่ละตำแหน่ง ที่ได้กำหนดไว้ตามกรอบ อีกทั้งบุคลากรยังขาดความรู้ด้าน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน และขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

2. ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลังศาลอุทธรณ์ภาค 1 สรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

2.1 บุคลากรขาดความรู้เรื่อง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

2.2 บุคลากรส่วนงานต่างๆ สังกัดศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไม่ให้ความร่วมมือ อีกทั้งผู้บังคับบัญชาไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง

2.3 การจัดเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานไม่ตรงตามกรอบของตำแหน่งที่ได้กำหนดไว้ในส่วนคลัง และไม่ตรงกับสมรรถนะของแต่ละตำแหน่ง เช่น มอบหมายให้ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ศาลยุติธรรมซึ่งมีคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามตำแหน่งเปรียบได้กับเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลให้ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่พัสดุส่งผลให้การปฏิบัติงานมีความผิดพลาดและไม่มีประสิทธิภาพนอกจากนี้การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบมีความเลื่อมล้ำ บางคนมีหน้าที่ความรับผิดชอบมากเกินไป

2.4 วิธีการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ใช้วิธีปฏิบัติต่อกันมาไม่มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัด ส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 สรุปได้ดังนี้

3.1 ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้ครบถ้วนถูกต้องของแต่ละตำแหน่งและแต่ละ งานอย่างละเอียดเป็นขั้นตอนที่ถูกต้องและชัดเจน จัดหาผู้ที่มีประสบการณ์เข้ามาควบคุมดูแล การปฏิบัติงาน

3.2 ควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็น ผู้ปฏิบัติงานและผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติ โดยพิจารณาจากประวัติการศึกษา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์เกี่ยวกับงานการเงิน บัญชี และงานพัสดุฯ เข้ามาปฏิบัติงาน รวมทั้งควร จัดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับปริมาณงาน

3.3 ควรมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ตรงตามสมรรถนะของแต่ละตำแหน่ง ที่ได้กำหนดไว้ตามกรอบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบตรงตามสมรรถนะของแต่ละ ตำแหน่ง เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

3.4 ควรจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 เกี่ยวกับ ระเบียบที่สำคัญและจำเป็นต่างๆ ในการปฏิบัติงานจากผู้มีประสบการณ์ด้านการเงินการคลัง เพื่อแนะนำแนวทางในการปฏิบัติงาน อีกทั้งควรจัดให้มีการประชุมภายในส่วนคลัง อย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิด ปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไม่เหมาะสม ซึ่งมีปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องในการ ปฏิบัติงาน คือบุคลากรขาดความรู้เรื่อง กฎ ระเบียบ ขาดประสบการณ์รวมทั้งบุคลากรส่วนงาน ต่างๆ ไม่ให้ความร่วมมือ และผู้บังคับบัญชารวมถึงวิธีการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่มี มาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิพัฒน์ จตุรโกมล (2547) ศึกษาเรื่องการเพิ่ม ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวน ศึกษาเฉพาะกรณี กองบังคับการตำรวจ นครบาลที่ 9

ดังนั้นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สังกัดส่วน คลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ก็ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานควร จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ควรมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ตรงตามสมรรถนะของแต่ละตำแหน่ง และควร จัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่สังกัดส่วนคลัง ศาลอุทธรณ์ภาค 1 อย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- พิพัฒน์ จตุรโกมล. (2547). การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวน: ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาลที่ 9. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิวรยา พัฒนโกศัย. (2545). การประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพยาบาล: กรณีศึกษาแผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลตำรวจ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุชาดา กาญจนนิมมาน. (2541). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานประมาณ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.